

Garasşyzyk ýyllarynda durmuşa geçirilen beýik işler Garasşyz, hemişelik Bitarap Türkmenistan döwletimiziň ägirt uly ykdysady mümkinçilikleriniň bardygyna, ýurdumyzyň dünýäniň ykdysady ulgamyna üstünlikli goşulýandygyna şaýatlyk edýär. Türkmenistan Watanymyzyň şöhratly geçmişiniň bolandygyna şaýatlyk edýän taryhy-arheologiýa ýadygärlikleri, ÝUNESKO tarapyndan adamzadyň maddy däl medeni mirasynyň nusgalarynyň sanawyna girizilen «Görogly» şadessany, «Küştdepdi» tansy aýratyn bellennäge mynasypdyr.

Milli hünärmenleriň döreden amaly-haşam önümleri çeperçilik sungat eseri hasaplanýar. Türkmenistanyň amaly-haşam sungaty gadymy kökli bolup, ol türkmen halkynyň ýiti zehini, inçe gözelligi duýgulary we irginsiz yhlasy bilen döredilendir. Amaly-haşam sungaty bilen baglanyşykly döredilen eserlere gelin-gyzlaryň egin-eşikleri, öýüň içiniň-daşynyň bezegi, süňni, söweş gurallary, şaý-sepler, hojalyk, ekerançylyk, maldarçylyk bilen bagly önümler deňişli.

Türkmenistanyň amaly-haşam sungatyny öwrenmek dürli ugurly suratkeşleri taýýarlamakda örän wajyp, sebäbi halk döredijiliginiň esaslary hünär sungatynyň bir bölegidir. Türkmeniň nagyşly amaly-haşam sungatynda döredilen sazlaşykly kompozisiýalaryň reňkleriniň, nagyşlarynyň Ýewraziýa sähralarynda ýaşan gadymy halklaryň in gadymy däplerini özüne siňdiren çeper eserleriniň mazmunynda anyk zygiderlilikde berilmegi haşam döredijiligine bitewüligi çaýýar. Ondan başga-da, türkmen amaly-haşam sungatynyň görnüşleri özbaşdak çeper eser bolup, olaryň goňşy halklaryň dünýägaraýşy we sungaty bilen bilelikde jemlenen gözelligi we filosofik oý-pikirleriň çeşmesi bolup durýandygyny hem bellemek gerek. Türkmen halk sungaty çylşyrymly we özboluşly gözelligi düşünjelerini uzak wagtyň dowamynda toplan jemledi hem-de eserleriň in çeper taslamasynda dünýäniň daşky gurşaw we binagärlik baradaky bilimlerini ýüze çykardy.

Amaly-haşam sungatynyň görnüşlerinde çeper keşbi döretmek çylşyrymly döredijilik zygiderliliginde amala aşyrylýar, sebäbi eseriň «ýaşaýan» giňişligini we onuň ösüş ewolýusiýasyny görkezmek örän wajypdyr. Türkmeniň amaly-haşam sungaty halkyň milli çeperçilik döredijiliginiň güýjüni we ruhy baýlygyny görkezýär hem-de halky köpçülikleýin işläp bilýän suratkeş hökmünde öňe çykarýar.

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe, amaly-haşam sungaty jemgyýetde çeperçilik garaýyşlaryň dowam etmegine we halkyň gözellige bolan söýgüsini ösdürmäge uly mümkinçilik berýär.

Gülbahar SAPAROWA
Türkmenistanyň Döwlet medeniýet merkeziniň

Döwlet muzeýiniň esasy terjimeçisi